

HET LEZEN VAN VERZEN

II. DE MOEDE VLINDER

Hebt ge wel eens een vlinder in uw kamer gezien die z'n broze vleugels bezeerde tegen het vensterglas? Buiten was het *licht*; daar was de *zon* en daar waren de *bloemen*. Maar de vlinder zat . . . gevangen. Hebt ge het gezien hoe hij zich tenslotte afgetobd en met geschonden wieken neerzette? Het was alsof hij stervend droomde van leliekelk en koele rozewangen . . . Over dezen moeden vlinder komt een vers voor in den bundel „Wijding” van Hélène Swarth.

De moede vlinder, die, vol bang verlangen,
Aan 't ruitenglas de broze vleug'len stoot.
En dreigen voelt den boozen hongerdood,
Niet open ziende een ander raam. Gevangen
als in een kerker cel, — geen bloem, die bood
één droppel honing — laat de wickjes hangen.
En, stervend, droomt van koele rozewangen
En leliekelk, die lavend hem omsloot.

Wat is dit mooi gezegd. Lees het nog eens over, woord voor woord. Laat de stemming van dit vers rustig op u inwerken. Bekijk dien moeden vlinder eens goed, en lees daarna het vervolg van dit vers.

In dezen vlinder (de vergelijking is zoo teer) ziet de dichteres het beeld van haar ziel. (Let er eens op hoe zuiver dit beeld in héél het vers uitgewerkt en vastgehouden is.)

En zij vervolgt:

De moede vlinder, die aan 't glas blijft loomen,
Als aarde zwart, als avondzonne goud,
Gelijkt mijn ziel, die fladdert, vrij te komen,
Tot zij geen kracht, geen hoop meer overhoudt.

Hebt ge het beeld van den moeden vlinder goed in u opgenomen? Zóó is mijn ziel, zegt de dichteres. Zij kan niet stijgen naar den hemel; zij kan niet wieken naar het licht.

Een mensch, ook al weet hij zich in Christus verlost, blijft een mensch van *de aarde*.

Hij blijft het, totdat hij ingaat in Gods heerlijkheid. Het vers eindigt dan ook in een gebed. In een gebed om bevrijding:

Bevrijd mijn ziel, nog vol verleden-droomen,
God, geef haar honing in Uw hemelwoud . . .

C. REDERT

WILHELM II TACHTIG JAAR

1859 — 27 JANUARI — 1939

Te Doorn is een huldigingscomité opgericht — de burgemeester aanvaardde het voorzitterschap, bij de burgerij worden gelden ingezameld voor de aanbieding van een huldeblijk . . .

Zoo op het eerste gezicht heeft men hier te doen met een alledaagsch krantenberichtje. De zaak zou dan ook niet in het minst de aandacht getrokken hebben, indien het hier niet betrof ex-keizer Wilhelm II.

Nu het Doornsche huldigingscomité werd opgericht met het oog op den tachtigsten verjaardag van Keizer Wilhelm, kwam dit krantenbericht in een geheel ander licht te staan; school er achter deze simpele woorden een indroevige tragedie.

Want niet in Doorn, maar in Berlijn hadden thans, evenals in alle Deutsche steden en dorpen, huldigingscomité's moeten worden opgericht.

Niemand kon bij de troonsbestijging van den keizer in 1888 voorzien, dat de monarch zijn tachtigsten verjaardag als balling op Nederlandschen bodem zou vieren. Eenvoudig, omdat niet de mensch, maar God de geschiedenis schrijft. De geschiedenis der volken, de historie ook van den enkeling, ook van koningen en keizers.

Het Doornsche comité bood den ex-keizer een tuinhuisje aan, te plaatsen in het park van Huize Doorn.

Een tuinhuisje, te midden van Gods schoone natuur, is wel een bij uitstek geschikte plaats, om zijn gedachten terug te voeren naar het verleden. En zoo zien we in onze gedachten den keizer in zijn nieuwe tuinhuisje zitten — overdenkend den weg, dien God hem deze tachtig jaar heeft geleid. Er is op dien weg zoo ontzaglijk veel geschied! Veel dat tot dank stemt, helaas ook veel, dat door den loop der gebeurtenissen als een fout werd erkend.

Als de schitterende zon op een stralenden lentemorgen, zóó verscheen Wilhelm II in 1888 op het wereldtooneel. Aan zijn zijde een gemalin, Augusta Victoria, die door haar godsvrucht en eenvoud aller harten won. „Ik heb het aan haar te danken,” zoo zeide de keizer eens aan een groot banket, „dat ik mij in staat gevoel, de moeilijke vervulling van mijn ambt te dragen met een gevoel van geluk en met een helder hoofd.”

Dank zij de wijsheid van den IJzeren Kanselier, nam Duitschlands aanzien in de wereld van jaar tot jaar toe. Doch al spoedig botste het tusschen den ouden stuurman en den jongen keizer. Was Bismarck te conservatief? Men zegt, dat hij den keizer heeft afgeraden een vloot te bouwen en het bezit van koloniën te begeeren. Feit is dat de keizer beide idealen nastreefde en heeft bereikt. Bismarck bood zijn ontslag aan, dat de keizer met koele gelatenheid aanvaardde. Heeft de kanselier bij die gelegenheid de profetie gedaan: „Majesteit, u zult tijdens uw regeering één oorlog voeren, en die zult u verliezen?” Wie zal het zeggen? Wel heeft de keizer jaren lang met alle energie er naar gestreefd den vrede in Europa te bewaren, waardoor hij zich den eernaam van „vredeskeizer” verwierf.

Was het de vrees voor Bismarcks profetie, die hem zoo voor den vrede deed ijveren? Heeft hij daarom de Boeren van Zuid-Afrika aan hun lot overgelaten? Was het om den toorn van Engeland te ontgaan, dat hij den edelen Paul Kruger, die voor zijn vertrappt volk kwam pleiten, de deur wees met een telegram, meldend, dat hij op de jacht was?

Kruger vertoefde als balling in het stamverwante Neder-

land en wie kon toen voorspellen, dat de groote keizer later in datzelfde Nederland meer dan twintig jaar als balling 's lands gastvrijheid zou genieten?

Was hij toen niet de groote man in Europa?

Hij bouwde een Christelijke kerk in Jeruzalem en noemde zich de vriend van twee honderd miljoen Mohammedanen. De Bagdad-spoorweg baande voor de Deutsche energie een pad naar het Oosten en toen de keizer over het Gele gevaar sprak, kreeg Europa er oog voor, dat daár de groote dreiging voor het Avondland hing. Maakte de keizer met zijn „Pantersprong” naar Tanger, niet een eind aan het gehaspel der mogendheden?

Wilhelm II was een vorst van groot formaat.

En toen kwam het drama van Serajewo.

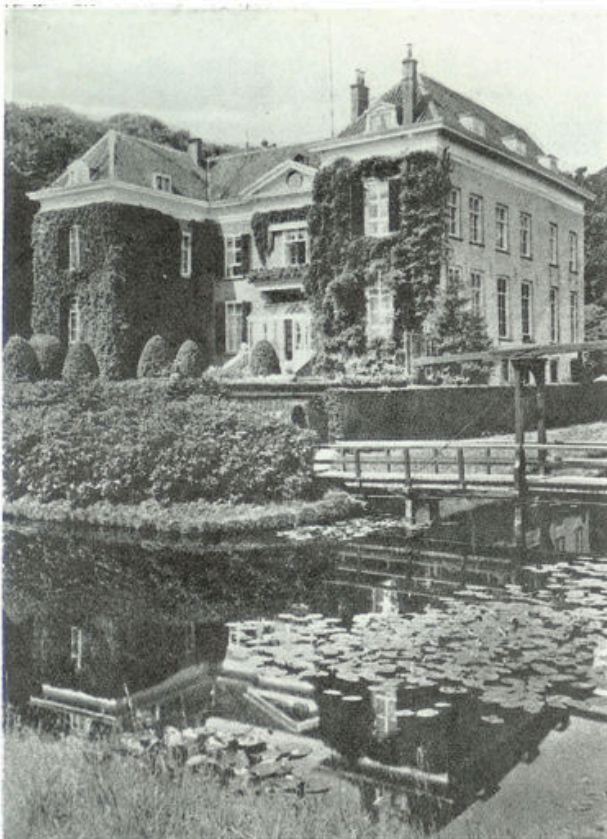
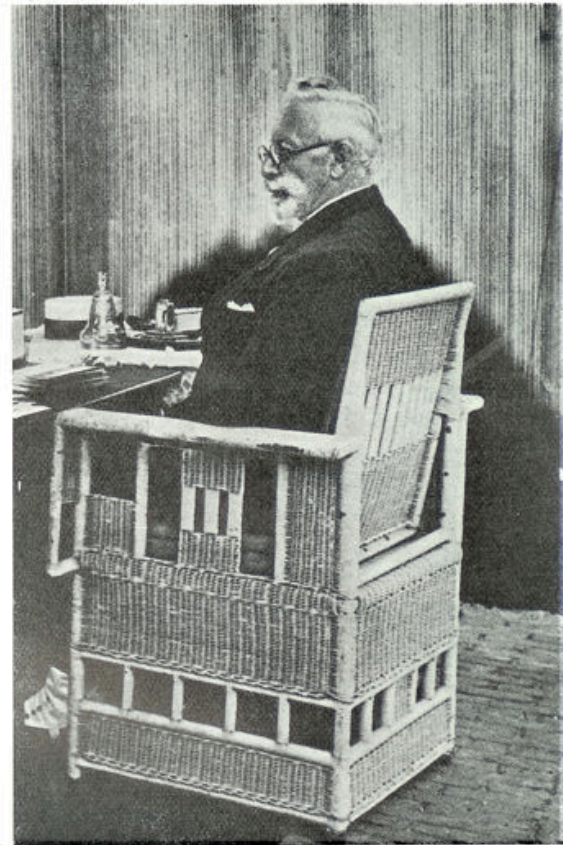
„Een kaakslag in het Deutsche gelaat!” noemde de keizer dezen moord, in een telegram aan Frans Jozef. Die kaakslag diende gewroken te worden.

En de keizer heeft de gevolgen daarvan ondervonden.

Na een titanenstrijd van meer dan vier jaren, waarbij de keizer zich met z'n geheelen persoon gaf, voltrok zich op 9 November 1918 de keizerstragedie in de villa Fraineuse te Spa. Wanhopend aan zijn volk, aan zijn leger, worstelde de keizer daar, met het laatste, zwaarste besluit, om naar het buitenland te gaan.

Was het lafheid, die hem hiertoe dreef?

Integendeel het was een offer, dat hij bracht, om zijn vaderland voor de ramp van een burgeroorlog te behoeden. Zoo trok hij op 11 November 1918 bij Eisden Nederland binnen, en in dat Nederland der Oranjes viert hij thans zijn tachtigsten verjaardag. Onder zijn vele titels voert hij ook dien van „Prins van Oranje.” En deze Prins van Oranje, van Duitschen bloed, heeft

Huize Doorn

hier niet alleen gastvrijheid gevonden, maar ook veiligheid. Het heeft Harer Majesteits regeering heel wat hoofdbrekens gekost, om te voorkomen, dat de balling niet in handen van zijn vijanden werd overgeleverd.

Eerst te Amerongen, maar al spoedig te Doorn heeft de ex-keizer zijn dagen als een rustig burger doorgebracht, met zijn gedachten levend in het verleden. Hier schreef hij zijn „Memoires”, hier zaagde hij zijn boomen. Maar hier ook volgde hij den loop der gebeurtenissen in zijn vaderland. Hij heeft met smart aangezien, dat het Marxistische staatsbestuur het land naar den ondergang voerde en het moet hem goed hebben gedaan, dat een andere geest vaardig werd over het Deutsche volk en het zich weer uit zijn smaad oprichtte. Maar ook de daden van dit nieuwe régime hebben niet alle z'n volledige instemming.

Kan hij de Jodenvervolging goedkeuren?

Hij denkt er niet aan. Beide als mensch en als politicus moet hij deze veroordeelen.

We zien den keizer straks zitten in zijn tuinhuisje. Een groote, tragische figuur.

En toch, te midden van deze tragiek — nóg groot! Met waarlijk vorstelijke waardigheid en berusting heeft hij zijn ballingschap gedragen.

Geen gekuip, geen intriges, geen scheldpartijen . . . maar een met overgave aanvaarden uit Gods hand, het zware lot dat hem trof.

Alle idealen zijn hem bij de handen afgebroken, alle aardsche glorie zag hij verstuiven, zijn inkomen werd nog voor kort tot op een vierde verminderd, maar zijn Godsvertrouwen bleef, nú sterker dan in de dagen van zijn grootheid. Zoo willen we den keizer thans het liefst zien: in geheel z'n levenshouding getuigend: God alleen is groot. Die God make zijn levensavond schoon en „nevelvrij zijn zonnedalen.”

P. DE ZEEUW J.Gzn